

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

І Н С Т Р У К Ц І Я

№ 44

**з охорони праці
при прибиранні території**

м. Суми

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖЕНО:
наказ ректора
від 17 вересня 2020 р.
№ 0748-I

І Н С Т Р У К Ц І Я № 44

З ОХОРОНИ ПРАЦІ ПРИ ПРИБИРАННІ ТЕРИТОРІЇ

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Дія даної інструкції поширюється на всіх працівників, які здійснюють прибирання території університету.

1.2. До прибирання території допускаються працівники (далі – двірники) віком не молодше 18 років, які пройшли медичний огляд (за необхідності) та не мають протипоказань, вступний та первинний інструктажі з питань охорони праці.

1.3. Працівники повинні один раз на 6 місяців проходити повторні інструктажі з питань охорони праці, а при виконанні разових робіт, безпосередньо не пов'язаних із обов'язками за спеціальністю, – цільовий інструктаж відповідно до характеру виконуваної роботи.

1.4. Перед початком виконання робіт, пов'язаних з експлуатацією електрообладнання, працівники повинні пройти інструктаж для отримання I групи з електробезпеки.

1.5. Один раз на рік працівники повинні проходити навчання та перевірку знань відповідних нормативних актів з охорони праці.

1.6. При залученні працівників до виконання робіт, пов'язаних з підняттям на висоту 1,3 м і вище, вони повинні попередньо пройти медичний огляд та спеціальне навчання з безпечного виконання робіт на висоті.

1.7. Кожен працівник під час виконання своїх трудових обов'язків повинен:

– виконувати тільки ту роботу, яка передбачена його робочою інструкцією або доручена йому керівником;

– дотримуватися правил внутрішнього трудового розпорядку;

– дбати про особисту безпеку і здоров'я, а також про безпеку і здоров'я оточуючих людей в процесі виконання будь-яких робіт чи під час перебування на території університету;

– знати і виконувати вимоги правил пожежної безпеки, знати місця знаходження первинних засобів пожежогасіння та уміти ними користуватися;

– знати і виконувати вимоги нормативно-правових актів з охорони праці, вимоги санітарно-гігієнічних норм і правил, вміти надавати домедичну допомогу;

– користуватися передбаченими засобами колективного та індивідуального захисту.

1.8. Палити та приймати їжу дозволяється тільки у спеціально відведених для цього місцях.

1.9. Основними шкідливими та небезпечними виробничими факторами, які за певних обставин можуть призвести до травматизму чи професійних захворювань, є такі:

– підвищена напруга електричної мережі;

– підвищене фізичне навантаження;

– підвищена запиленість повітря робочої зони;

– підвищені рівні шуму і вібрації;

– підвищена чи знижена температура навколишнього середовища.

1.10. Працівник безоплатно забезпечується спецодягом, спецвзуттям та іншими засобами індивідуального захисту (ЗІЗ) відповідно до діючих Типових галузевих норм чи норм, передбачених Колективним договором.

1.11. Інструменти для прибирання повинні бути безпечними. Ручки швабр, віників, совків тощо повинні бути гладкими та не мати зачепів та задирав.

1.12. Каналізаційні та технологічні колодязі, які розташовані на території університету, повинні бути закриті люками, а технологічні траншеї та канали – мати надійну огорожу висотою не менше 0,8 м. У разі проведення робіт відкриті колодязі необхідно огорожувати надійною огорожею, висотою не менше 0,8 м та вивішувати попереджувальні таблички «Обережно! Відкритий люк.»

1.13. Відходи виробництва і сміття необхідно регулярно вивозити з території університету та здавати на утилізацію. Накопичення великої кількості сміття на території університету не допускається.

1.14. Короткочасне зберігання сміття та відходів виробництва на території університету дозволяється тільки на спеціально обладнаних майданчиках в металевих чи пластикових контейнерах з кришкою.

1.15. Контейнерні майданчики повинні бути віддалені від стін будівель і споруд на відстань не менше 20 м, ізольовані від об'єктів обслуговування населення, господарських дворів і магістральних вулиць смугою зелених насаджень шириною не менше 1,5 м, не повинні бути прохідними для пішоходів і транзитного руху транспорту, мати водонепроникне тверде покриття та бути обладнані навісами і огорожею та забезпечувати вільний під'їзд машин для вивозу сміття.

1.16. У разі тимчасового зберігання на території університету сміття і відходів виробництва, слід вжити заходів щодо недопущення забруднення ними ґрунту, води і повітря, а також виключити можливість загнивання, розкладання, розвіювання та розпилювання відходів.

1.17. Термін тимчасового зберігання побутових відходів в холодну пору року (при середньодобовій температурі -5°C і нижче) повинен бути не більше ніж три доби, а в теплу пору року (при середньодобовій температурі більше ніж $+5^{\circ}\text{C}$) – не більше ніж одна доба.

1.18. Вивезення будівельного сміття та відходів, а також відходів, що не утворюють запахів та не гниють чи розкладаються, допускається здійснювати по мірі їх накопичення, але не рідше одного разу на тиждень.

1.19. На території університету повинні бути встановлені урни для сміття. Чищення урн повинно проводитися систематично по мірі їх наповнення.

1.20. Працівник має право відмовитися від роботи, якщо умови її виконання створюють загрозу його здоров'ю або життю чи суперечать вимогам нормативних актів з охорони праці.

1.21. За порушення вимог цієї інструкції працівник несе адміністративну, дисциплінарну та карну відповідальність згідно діючого законодавства України.

2. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ ПЕРЕД ПОЧАТКОМ РОБОТИ

2.1. Працівник перед початком роботи повинен:

– одягнути та привести до ладу передбачений для виконання роботи спецодяг, спецвзуття та ЗІЗ;

– одягнути сигнальний жилет;

– підготувати необхідний робочий інвентар, інструменти та обладнання;

– оглянути територію, де буде проводитися прибирання, оцінити стан робочого місця, переконатися, що проведенню роботи ніщо ніяким чином не загрожує, при необхідності ввімкнути освітлення.

2.2. При виявленні загрози безпечному проведенню роботи (оголені струмопроводи, відкриті колодязі чи траншеї, запах диму тощо), необхідно доповісти про це безпосередньому керівнику і до роботи не приступати. Дозволяється приступати до роботи тільки після усунення виявлених недоліків.

3. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ ПІД ЧАС РОБОТИ

3.1. Двірник повинен стежити за станом території університету, своєчасно проводити прибирання сміття та відходів виробництва, очищення урн та контейнерного майданчика.

3.2. Під час роботи слід бути уважним, не відволікатися самому та не відволікати від роботи інших працівників.

3.3. У разі виявлення неогороджених колодязів, траншей, ям тощо слід негайно повідомити безпосереднього керівника для вжиття заходів щодо унеможливлення потрапляння в них людей.

3.4. В літню пору року територію перед початком прибирання слід зрошувати водою для зменшення кількості пилу.

3.5. У зимовий період слід стежити за станом дахів. У разі великого скупчення снігу на дахах будівель слід повідомити про це безпосереднього керівника для вжиття заходів щодо прибирання снігу.

3.6. У разі появи бурульок слід своєчасно їх збивати. У разі, якщо бурульки знаходяться на значній висоті, і немає можливості самостійно безпечно їх прибрати, слід негайно повідомити про це безпосереднього керівника та вжити заходів щодо недопущення на небезпечну ділянку людей та транспортних засобів (огородити небезпечну ділянку території, вивісити попереджувальні таблички «Обережно, бурульки! Прохід (проїзд) заборонено!»).

3.7. Для прибирання слід користуватися справним прибиральним інвентарем та інструментом (мітлою, віником, щіткою, совком, лопатою тощо). Не допускається прибрати сміття і відходи виробництва безпосередньо руками.

3.8. Вивозити сміття слід за допомогою візка. Перевозити сміття візком слід обережно, не допускаючи розсипання сміття по території університету.

3.9. У разі відсутності візка допускається для виносу сміття використовувати відра та ряднини. При цьому гранично-допустима норма підняття вантажу не повинна перевищувати 7 кг – для жінок і 30 кг – для чоловіків.

3.10. Зібране сміття слід прибрати в спеціально відведене місце. Не допускається залишати сміття на проїжджій і пішохідних дорогах, а також змітати сміття та відходи в колодязі, канави чи траншеї.

3.11. Прибирання території біля працюючого обладнання допускається виконувати тільки за наявності огорожень небезпечних зон.

3.12. У зимовий час сніг з території необхідно своєчасно прибрати, а пішохідні доріжки посипати піском.

3.13. Горючі відходи та сміття слід складати в металеві ящики з кришками.

3.14. Забороняється:

- проводити прибирання у небезпечних зонах працюючого обладнання, неогороджених зонах механізмів, що рухаються чи обертаються, а також у зонах роботи вантажопідіймальних машин та механізмів;
- самостійно вмикати або вимикати працююче обладнання;
- використовувати для прибирання легкозаймисті та горючі рідини;
- залишати в проходах, проїздах, дверних прорізах тощо прибиральний інвентар та інструменти;
- збирати в один ящик ганчір'я, відходи деревини, папір та промаслений одяг тощо (для кожного виду відходів треба мати окрему тару);
- зберігати горюче сміття та відходи в дерев'яних ящиках;
- розводити вогнища та спалювати сміття на території університету;
- користуватися саморобними електричними та нагрівальними приладами;
- користуватися несправним чи пошкодженим інструментом та інвентарем.

4. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ ПІСЛЯ ЗАКІНЧЕННЯ РОБОТИ

4.1. Привести у належний стан робоче місце, прибиральний інвентар та інструменти очистити від бруду та скласти у спеціально відведене для їх зберігання місце.

4.2. Зняти спеціальний одяг, спецвзуття, інші ЗІЗ та помістити їх до місця зберігання.

4.3. Вимити руки, обличчя, прийняти душ (за можливості), переодягнутися у чистий одяг.

4.4. Доповісти керівнику про виявлені під час роботи недоліки.

5. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ В АВАРІЙНИХ СИТУАЦІЯХ

5.1. В процесі роботи можуть виникнути наступні аварійні ситуації:
– загоряння обладнання або матеріалів, виникнення пожежі;
– пошкодження ізоляції електрообладнання, виникнення напруги дотику та крокової напруги;
– дія природних факторів або явищ (підвищена або знижена температури, снігопад, гроза тощо).

5.2. У разі виникнення аварійної ситуації необхідно:
– обгородити небезпечну зону і не допускати в неї сторонніх осіб; якщо обстановка не загрожує життю і здоров'ю працівників і не повинна призвести до більш тяжких наслідків, необхідно її зберегти такою, якою вона була на момент настання події для проведення розслідування;

– при пожежі приступити до її ліквідації; якщо погасити пожежу своїми силами неможливо, викликати пожежну команду;

– повідомити про те, що сталося, безпосереднього керівника.

5.3. У разі настання нещасного випадку:

– негайно звільнити потерпілого від дії вражаючого фактору;
– перенести його в безпечне місце;
– визначити стан потерпілого, при необхідності надати йому домедичну допомогу, а у тяжких випадках викликати екстрену медичну допомогу.

5.4. При ліквідації аварійної ситуації виконувати вказівки керівника робіт.

Склав:

Комендант Головного корпусу

Г.П. Слинько

Узгоджено:

Начальник відділу охорони праці
та пожежної безпеки

К.О. Каріх

В.о. начальника юридичного відділу

Н.Ю. Заїка

Голова комісії профкому з питань
охорони праці

М.М. Олада